

คู่มือโครงการตามตัวชี้วัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
โดยใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ไปพลางก่อน

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
กิจกรรม เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักแบบครบวงจร

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 3 การเกษตร
- แผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

2. หลักการและเหตุผล

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ที่มีการบริหารร่วมกัน โดยมีเกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน สนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันในการผลิตร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพดี ราคาถูก และการใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม ปัจจุบัน (ปี 2559 – 2566) มีเกษตรกรผู้ปลูกผักรวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นแปลงใหญ่พืชผัก จำนวน 817 แปลง เกษตรกรแปลงใหญ่ผักที่เข้าร่วมโครงการ ได้เรียนรู้การบริหารจัดการ และการดำเนินงานในรูปแบบกลุ่ม ทำให้เกษตรกรมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้เกษตรกรจะได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ แต่เกษตรกรยังคงต้องการความรู้ ความเข้าใจเรื่องของตลาด เนื่องจากเทคโนโลยีที่ทันสมัยส่งผลให้พฤติกรรมของผู้บริโภคมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เกษตรกรจึงมีความจำเป็นต้องเรียนรู้ และปรับตัวให้ทันกับความต้องการของตลาด

ดังนั้น เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตผักมีความมั่นคงทางอาชีพ จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักแบบครบวงจร เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้การบริหารจัดการการผลิต และผลผลิตพืชผัก รวมทั้งเรียนรู้เข้าใจ เจือปนไข ข้อตกลงในการรับซื้อผลผลิตกับตลาดต่างๆ เพื่อสามารถพัฒนารูปแบบการผลิต และมีการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสมกับตลาดที่ได้มีการรับซื้อผลผลิตร่วมกัน

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อให้เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร สามารถบริหารจัดการการผลิต และผลผลิตผักได้ตามความต้องการของตลาด
- 3.2 เพื่อให้เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร เข้าใจเจือปนไขของตลาดต่าง ๆ และสามารถเลือกตลาดเพื่อทำการซื้อขายผลผลิตผักร่วมกันได้อย่างเหมาะสม

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

- 4.1 เกษตรกร จำนวน 480 ราย
เกษตรกรผู้ประกอบการผลิตผัก ที่ต้องการพัฒนาด้านการจัดการผลผลิต และการตลาด ซึ่งมีการรวมกลุ่มในการดำเนินงาน ได้แก่ เกษตรกร เกษตรกรแปลงใหญ่ปี 59 - 64 ที่ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนแล้ว จำนวน 16 จังหวัดๆ ละ 1 กลุ่มๆ ละ 30 ราย
- 4.2 ดำเนินการในพื้นที่จังหวัด 16 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลพบุรี นครปฐม ราชบุรี สระแก้ว กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา มหาสารคาม บึงกาฬ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ปัตตานี เชียงใหม่ เพชรบูรณ์ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน

5. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

5.1 จัดอบรมถ่ายทอดความรู้

- สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักแบบครบวงจร จำนวน 1 ครั้ง โดยหลักสูตรมาจากประเด็นที่เกษตรกรต้องการพัฒนา และ/หรือ ปัญหา อุปสรรคที่ต้องการได้รับการแก้ไข ได้แก่ การวางแผนการผลิตให้เพียงพอ และตรงความต้องการของตลาด มาตรฐานที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทาน การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การเพิ่มมูลค่าสินค้า และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

5.2 จัดสัมมนาเชื่อมโยงการตลาดพืชผัก

- สำนักงานเกษตรจังหวัด จัดทำแผนการจัดสัมมนาเชื่อมโยงการตลาดพืชผัก พร้อมส่งให้ส่วนกลาง

- สำนักงานเกษตรจังหวัด จัดสัมมนาเชื่อมโยงการตลาดพืชผัก จำนวน 1 ครั้ง โดยเนื้อหามุ่งเน้นให้เกษตรกรได้รู้จักและเข้าใจรูปแบบ เงื่อนไข และวิธีการในการซื้อ ขายผลผลิตผักกับตลาดต่าง ๆ ทั้งตลาดโมเดิร์นเทรด ตลาดค้าส่ง ตลาดออนไลน์ หรือตลาดเฉพาะ เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน เป็นต้น รู้และเข้าใจวิธีการบริหารจัดการผลผลิตของกลุ่มเพื่อส่งขายตลาด และจับคู่ธุรกิจในกรณีที่มีความพร้อมและสามารถดำเนินการได้

5.3 สนับสนุนปัจจัยด้านการผลิต / พัฒนาสินค้าพืชผัก

- สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ สนับสนุนปัจจัยด้านการผลิต หรือการพัฒนาสินค้าพืชผัก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพิ่มมูลค่าสินค้า และเพิ่มอายุการเก็บรักษาสินค้าพืชผัก โดยคัดเลือกกิจกรรมที่เกษตรกรต้องการ และมีความเหมาะสม พร้อมสาธิตถ่ายทอดความรู้ตามประเด็นความต้องการของกลุ่ม หากเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่ดำเนินการในแปลงปลูก ให้คัดเลือกแปลงที่มีความพร้อมเป็นจุดสาธิตถ่ายทอดความรู้

5.4 ติดตาม และประเมินผลการดำเนินโครงการ

- ส่วนกลาง เขต และจังหวัด ติดตามผลการดำเนินโครงการและประเมินสถานการณ์การผลิตพืชผัก

5.5 ส่งข้อมูลพื้นฐานและผลการดำเนินงาน

- สำนักงานเกษตรจังหวัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน และรายได้จากการขายผลผลิตพืชผักของกลุ่มเกษตรกรก่อน และหลังเข้าร่วมโครงการ พร้อมรายงานผลการดำเนินโครงการในแต่ละกิจกรรมให้กับเขตและส่วนกลาง

6. ระยะเวลาดำเนินการ

6.1 ตุลาคม 2566 - พฤษภาคม 2567 โดยใช้งบประมาณปี 2566 ไปพลางก่อน

7. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี 2566			ปี 2567								
	ต.ค. 66	พ.ย. 66	ธ.ค. 66	ม.ค. 67	ก.พ. 67	มี.ค. 67	เม.ย. 67	พ.ค. 67	มิ.ย. 67	ก.ค. 67	ส.ค. 67	ก.ย. 67
1. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้		←	→									
2. จัดสัมมนาเชื่อมโยงการตลาดพืชผัก			←	→								
3. สนับสนุนปัจจัยด้านการเพิ่มมูลค่าพืชผัก			←	→								
4. ติดตาม และประเมินผลการดำเนินโครงการ	←											→
5. ส่งข้อมูลพื้นฐานและผลการดำเนินงาน			←									→

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

8.1 ผลผลิต (Output)

- เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักแบบครบวงจร
- เกษตรกรทราบเงื่อนไข และวิธีการรับซื้อผลผลิตจากตลาดต่าง ๆ
- เกษตรกรได้รับการสนับสนุนปัจจัยด้านการเพิ่มมูลค่าพืชผัก

8.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

- เกษตรกรสามารถวางแผนการผลิต และบริหารจัดการผลผลิต
- เกษตรกรสามารถเลือกตลาดที่เหมาะสมกับความพร้อม และศักยภาพของกลุ่ม
- เกษตรกรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และเพิ่มมูลค่าผลผลิตพืชผัก

8.3 ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

- มีฐานข้อมูลเกษตรกรที่มีความพร้อมในการพัฒนาด้านการจัดการผลผลิต และการตลาด

จำนวน 16 ชุดข้อมูล

- เกษตรกรจำนวน 480 คน ได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผัก

แบบครบวงจร

- เกษตรกรมีการเชื่อมโยงการผลิต และการตลาดพืชผัก จำนวน 1 ครั้ง/กลุ่ม

เชิงคุณภาพ

- เกษตรกรสามารถเลือกตลาดรับซื้อผลผลิตพืชผักที่มีความเหมาะสมกับกลุ่ม และสามารถบริหารจัดการการผลิต และผลผลิตได้

- เกษตรกรมีรายได้จากการขายผลผลิตพืชผักเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 (ในสถานการณ์ปกติ)

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เกษตรกรได้เรียนรู้พัฒนาการผลิตพืชผัก มีการบริหารจัดการได้ตามที่ตลาดต้องการ
- เกษตรกรเข้าใจเงื่อนไข ข้อตกลงในการซื้อขายผลผลิตพืชผักกับตลาดต่างๆ และสามารถเลือกตลาดในการซื้อ ขายผลผลิตได้เหมาะสมกับรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่ม
- เกษตรกรมีการเพิ่มมูลค่าพืชผัก

10. การประเมินผลโครงการ

- ฐานข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- มีการติดตามผลการดำเนินงาน พร้อมจัดทำแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- มีการรายงานผ่านระบบ E-Project

11. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมพืชผักและเห็ด สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร

ชื่อ นายวาสิฎฐ์ วรวงษ์

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์ 0 2940 6106

E-mail : pae.aggie@gmail.com

ชื่อ นางสาวนันทิกา จำพิชม

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์ 0 2940 6106

E-mail : nantikakmitl@gmail.com
